

STRANA 2

Klasika končí
tradiční žárovky letos končí – jak dál?
Seniorská míle
11. ročník běhu ve Stromovce

STRANA 3

Co nového v NTM
rozhovor s ředitelem Karlem Ksandreml
Soutěž pro čtenáře
vyhraje knihu ve čtenářské soutěži

STRANA 4

4 + 4 dny v pohybu
devět dnů kulturního adrenalinu
Matematik, filozof ...
Bernard Bolzano

STRANA 6

Flašinetáři
velký koncert flašinetů v Muzeu hudby
Na pár řádcích
tradiční rubrika drobných zpráv

STAROŽITNOSTI
RYTÍŘSKÁ 21, PRAHA 1

Koupíme obrazy:
Kaván, Kalvoda,
Blažček, Neher,
Bubeníček,
Preisler ...

Vykupujeme i celé pozůstalosti.
Platíme hotově, přijedeme.
Seriózně. Slušné ceny.

po.–pá. 10–18
tel.: 603 449 882 stále

Skleněný svět v Jiřském klášteře

Výstava vítězů i dalších prací soutěže Libenský Award je doplněna poctou Jaroslava Brychtové a Stanislavu Libenskému, významným osobnostem českého uměleckého sklářství. Najdeme ji v ambitu kláštera sv. Jiří na Pražském hradě.

Prostory svatojiřského kláštera snesou jen nejvyšší kvalitu vystavovaného umění. Poté, co je opuštěly sbírky Národní galerie, poprvé hostí zcela jinou expozici a návštěvníci tak nyní mohou zkoumat vztah moderního uměleckého sklářství a románské architektury. Klášterní ambici až do konce listopadu zaplnily práce mladých sklářů z celého světa, které byly přijaty do 4. ročníku soutěže o cenu Stanislava Libenského (1921–2002). Tato ikonická postava českého sklářství je natolik i světovým pojmem, že se o přizeví poroty ucházelo přes 70 prací z několika kontinentů, z nichž porota vybrala 48. Návštěvníci zde mohou porovnat vnímání současného světa očima mladých umělců z Japonska, Austrálie, USA, Turecka, Koreje, Číny a mnoha evropských zemí včetně České republiky, přetavené do skleněných podob. Jde tedy o jedinečnou přehlídku nastupující sklářské generace. Smyslem Libenského ceny je právě podpora absolutně uměleckých škol, soutěžících se svými závěrečnými pracemi vytvořenými libovolnou technikou. Vítěz získává třítydenní studijní pobyt na vyhlášené Pilchuck Glass School v USA, druhé místo je oceněno týdenním pobytem. Mimo jiné je udělována též zvláštní cena sklárny RÚČKL, jejíž výherce získává pětidenní stáž ve sklárně v Nižboru.

1. cena – Portrét o kapacitě 68 000 cm³, N. Enomoto (Japonsko)

Velká převaha žen. Je to náhoda nebo se tak projevuje odklon zájmu o toto výstavní umění mezi muži a proč? A druhá skutečnost: Muži se mnohem častěji představují „klasickým“ zpracováním skla, zkoumáním jeho možností, efektů tvarů, barev, lomu světla, stávají na základních principech práce se sklem více než na rozvádění symbolů do detailů. Výjimkou ve výrazové konkretizaci je zajímavá práce Petra Karbana s názvem *Myslím, tedy jsem*. Postava z „masa“ (skleněného) a „kosti“ (plastových, s efektem rezivění) sedící na kancelářské židli zosob-

Skleněná pyramida na nádvoří Jiřského kláštera

ňuje tuto mediální dobu, v níž nepřetržitý (ú)tok informací ovlivňuje naše životy víc, než bychom si možná přáli.

VÍTEŽOVÉ

Porota složená z předních odborníků se usnesla na první ceně prý téměř jednoznačně: za dílo s názvem *Portrét o kapacitě 68 000 cm³* ji získala Japonka Natsuhiko Enomoto. Masivní skleněný objekt podle názoru poroty vyjadřuje výjimečným způsobem a sochařskými kvalitami imaginární portrét blízké osoby. Druhé místo patří Češce Zuzaně Kubelkové, jejíž objekt *Proces deformace* dokonale zakonzoval stav akce a reakce žhavého materiálu a působí na diváka až neuvěřitelně. Třetí ocenění Andrej Jančovič je ze Slovenska a na jeho obdivuhodně elegantních objektech ocenila komise dokonalé zpracování do formy základních geometrických tvarů a barev.

POCTA JAROSLAVĚ BRYCHTOVÉ

Galerie českého skla, která je iniciátorem a jedním z organizátorů soutěže, však pro návštěvníky výstavy soutěžních a vítězských prací připravila ještě jednu lahůdku. Je jí malá souběžná výstava společných prací autorské dvojice Stanislav Libenský – Jaro-

slava Brychtová, která v 60.–80. letech došla svět a v něm přední místo uměleckému sklářství tehdejšího Československa. Název expozice, která je umístěna v samotné kapli Jiřského kláštera, zní přiznačně. *Cherchez la femme*. Představuje několik vrcholných společných prací této umělecké i partnerské dvojice, v nichž převažuje vklad její ženské polovičky. V tichém úžasu je nutno obejít tu krásu, která dokonalostí a jednoduchostí tvarů dává vyniknout ušlechtilému materiálu a z každého zorného úhlu přináší nový překvapivý pohled. Skleněné exponáty jsou doplněny třemi významnými Libenského kresbami. Nutný je i pohled vzhůru, kde lze obdivovat vitrážové okno, které zcela jedinečně doplňuje tento historický prostor, a které vytvořila při rekonstrukci kaple v 70. letech právě dvojice Libenský – Brychtová.

Výstava je doplněna zajímavým objektem, který vznikl na nádvoří, a tvoří jej stovky skleněných poklic věnovaných sklárnami Kavalierglass. Otevřená skleněná pyramida zve návštěvníky ke vstupu a k prožitku pocitu býti obklopen sklem.

Jiřský klášter do 30.11. denně 10–18 hodin. K výstavě byl vydán česko-anglický katalog. Martina Fialková

Ecce Homo – Theodor Pištěk

Velmi osobitý názor a umělecká odvaha – to jsou devisy vynikajícího malíře i filmového výtvarníka. Jeho díla zná každý. Především však kostýmy k filmu *Miloslav Formana Amadeus* (cena Oscara) či uniformy hradní stráže Pražského hradu.

Theodor Pištěk, *Tichá krajina* (1983, olej, plátno, kombinovaná technika, 200 x 300 x 50 cm, Národní galerie v Praze)

Charakter tvorby Theodora Pištěka určovala jednak samotná malba, jednak intenzivní práce pro film. Její počátky znamenáme na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století především ve filmech Františka Vlábala *Holubice*, v šedesátých letech pak *Markéta Lazarová* a *Údolí včel*. Malířskými pracemi vstoupil Pištěk v tomto období do probouzející se domácí výtvarné scény, v níž výraznou roli hrály umělecké skupiny: stává se členem Máje. Ovlivněn ještě atmosférou ateliéru Václava Nechleby, kde studoval, vytvářel jako by hladké figurální kompozice, do nichž pomalu pronikaly struktury a reliéfní prvky. Později ještě i prostorové elementy. Přidal sádrový reliéf. V proudě tehdejší abstraktní tvorby zvýraznil vlastní geometrické tvary: zdůraznil tak svůj sklon k prostorovým realizacím. V šedesátých letech vznikla škála obrazových reliéfů, záměrně narušovaných, která umělce přivedla k rozměrným, přesně rýsovaným kresbám. Přelomem byl pak návrat k předmětnému světu v obrazech-kresbách, a to v mnohem větší barevnosti.

V půli dalšího desetiletí vytvořil autor více rozsáhlých projektů – s malbami i trojrozměrnými objekty, které však zůstaly nerealizovány. Vrátil se ke konceptu klasického obrazu. Do jasných obdůvedl své figurální malby formou fotorealismu, v nichž mu nešlo o pouhý přepis foto záběru, ale i další rozměr. V letech osmdesátých v nich byla patrna větší sevřenost i koncentrovanost a až vypjatá iluzivnost, zpochybňující sama sebe. Proto tato díla dostala velmi iluzivní prostorový účinek, umocněný výjevy architektury v kombinaci s trojdimenzionálními prvky. V nich se užitím jiných malířských technik tvůrce již nespolehal pouze na rafinovanou dokonalost hladké plochy. Vedle umělecké tvorby byl Pištěk významným československým reprezentantem automobilových závodů. Auta i motorky miluje dodnes – svět automobilismu je nedílnou součástí jeho života a tvorby.

Výstava *Ecce Homo* představuje všechny důležité etapy díla Theodora Pištěka a je zároveň poctou k letošního životního jubileu tohoto bravurního umělce.

Najdeme zde Pištěkovy legendární fotorealistické obrazy, v nichž jako jediný umělec u nás důsledně analyzoval principy foto a hyperrealismu. Dále jsou tu abstrahující objekty šedesátých let, kresby z cyklu *Kde budu žít příště* a instalace z posledních let. Hlavním tématem výstavy je člověk a civilizace – umělec sám představuje svou tvorbou nádherné propojení různých pohledů a forem v prostoru. Expozici otevírá Národní galerie cyklus prezentací výtvarných osobností, narozených ve třicátých letech.

Výstavu provází obsáhlý katalog (kromě textů také rozhovor H. Musilové s Theodorem Pištěkem). Připraven je bohatý program.

Výstavu Theodor Pištěk – Ecce Homo hostí Veletřní palác v Praze do 6. ledna 2012. Olga Szymanská

Za památnými stromy Prahy 1

Dub letní v Řásnovce

Městská část Praha 1 se také může pochlubit jedním památným dubem letním. Velikán roste na Starém Městě v ulici Řásnovka, naproti sídlu Technické správy komunikací hl. m. Prahy.

Pohled do koruny památného dubu v Řásnovce

Strom dominující malému parčíku má dlouhý rovný kmen s obvodem 3 m. Z něj se postupně odděluje mnoho větvi nápadně směřujících vzhůru za světlem. Tvar koruny nutně ovlivnila okolní zástavba, která ho obklopuje již od mládí. Protáhla koruna stromu sahá až do výšky 23 m. Dřevinu právem můžeme nazvat stromem hrdinou, přežil totiž nápor okolí a dorostl se obdivuhod-

né mohutnosti a stáří. V prostředí samého centra města je opravdu raritou.

Ulice Řásnovka, ve které dub roste, spojuje Haštalské náměstí a Hrdební ulici a patří mezi nejstarší komunikace Starého Města. Název ulice je odvozen od domu stejného názvu, avšak ležícího v sousední ulici Za Haštalem (čp. 785), který vlastnil hejtman strahovského kláštera. Zajímavostí je, že ulice v 15. století byla označována jako *Mezi králi*, což posměšně označovalo krále stok či čistíče stok.

Dub je také nejmohutnějším stromem pražských Stínadel, a pokud zde opravdu byla, pak pamatuje i Rychlé šípy a vlastně i celý život Jaroslava Foglara.

Zdravotní stav dubu je velmi dobrý a jeho stáří je odhadováno na 160 let.

Krásně se barvící strom pro vás může být pěkným cílem procházky během prosluněných podzimních dnů.

Aleš Rudl (text a foto)

PŘIPOMEŇME SI V ŘÍJNU

- 15. 10. 1972 zrušena poslední trolejbusová linka č. 51 Stadion Jih-Vršovice–Bělocerkevská – 40 let
- 25. 10. 1932 se narodil Theodor Pištěk, herec a výtvarník – 80 let
- 27. 10. 1787 zahájeno označování pražských ulic a náměstí německo-českými názvy na omítkách na nárožích – 225 let
- 29. 10. 1787 v Nostitzově divadle v Praze se konala světová premiéra Mozartovy opery *Don Giovanni* – 225 let
- 30. 10. 1932 zemřel Josef Šváb-Malostranský, první český filmový herec, spisovatel a nakladatel (naroz. 16. 3. 1860) – 80 let

S přátelským pozdravem
Ondřej Sedláček

STK MOTOL

provoďá technické, evidenční, dovozové a přestavbové prohlídky pro osobní a nákladní automobily, přívěsy (do 3,5t)

www.STKMOTOL.cz

Úřední hodiny:
Po, St 7-17; Út, Čt 7-15,30 hod.
Plzeňská 215b, Praha 5
STK tel.: 257 210 963
Emise tel.: 257 216 489